

RAPPORT

M-1121 | 2018

Kontroll av sports- og fritidsprodukter 2018

Kjemisk analyse av regulerte stoffer i produkter

KOLOFON

Utførende institusjon

ALS Laboratory Group Norway AS

Oppdragstakers prosjektansvarlig

Irene Furulund

Kontaktperson i Miljødirektoratet

Ingvild Kvien

M-nummer

1121

År

2018

Sidetall

8

Miljødirektoratets kontraktnummer

-

Utgiver

Miljødirektoratet

Prosjektet er finansiert av

Miljødirektoratet

Forfatter(e)

Ingvild Kvien

Tittel - norsk og engelsk

Kontroll av sports- og fritidsprodukter 2018

Sammendrag - summary

47 sports- og fritidsprodukter ble undersøkt for innhold av regulerte helse- og miljøfarlige stoffer, blant annet kortkjedede klorparafiner (SCCP), polyaromatiske hydrokarboner (PAHer), PFOA, kadmium og bly. I tillegg ble produktene undersøkt for stoffer på kandidatlisten i REACH (SVHC-listen). I 53 % av prøvene ble det funnet regulerte stoffer og stoffer på kandidatlisten. 4 av produktene var forbudte og ble trukket fra markedet.

4 emneord

Forbudte stoffer, analyse, produkter, kandidatlisten

4 subject words

Restricted substances, analysis, products, candidate list

Forsidefoto

Ingvild Kvien

Innhold

1. Oppsummering og konklusjon	3
2. Bakgrunn	3
3. Materialer og metoder	4
4. Resultater og diskusjon	4

1. Oppsummering og konklusjon

Miljødirektoratet har gjennomført en kontroll av regulerte stoffer i sports- og fritidsprodukter. Produktene ble kjøpt inn i mars 2018 og sendt til eksternt laboratorium for analyse av blant annet kortkjedede klorparafiner (SCCP), poly aromomatiske hydrokarboner (PAHer), PFOA, kadmium og bly. I tillegg ble produktene undersøkt for stoffer på kandidatlisten, som for eksempel ftalater. 47 produkter ble handlet fra ca 20 nettbutikker. Materialene som ble testet var myk og/eller skummet plast (PVC, PU, EVA), plastbelegg, gummi og tekstil. I 53 % av produktene var det funn av regulerte stoffer og stoffer på kandidatlisten. 8,5 % av produktene var forbudte og ble trukket fra markedet. Disse var forbudte på grunn av innhold av SCCP. Materialet det ble funnet SCCP i var i 3 av 4 produkter PVC. I tillegg inneholdt to av de forbudte produktene bly på og over tillatt grenseverdi. 32 % av produktene inneholdt stoffer på kandidatlisten over 0,1 %. I hovedsak var dette innhold av ftalate di(2-ethylhexyl) phthalate (DEHP). Ingen av virksomhetene som hadde kjøpt produktene med kandidatlistestoffer hadde mottatt informasjon fra deres leverandører om dette.

2. Bakgrunn

Miljødirektoratet kontrollerer hvert år et stort antall importører og forhandlere av produkter som selges til private forbrukere og private og offentlige virksomheter. Hensikten er å forhindre import av produkter med forbudte helse- og miljøfarlige stoffer og å bidra til at importører og forhandlere får bedre kunnskap om regelverket.

I dag foregår i større grad enn tidligere handel via nettbutikker. Fokuset for denne kontrollen var å handle i hovedsak fra rene nettbutikker, og som er registrert i Norge. 47 produkter ble handlet fra ca 20 nettbutikker i mars 2018 og sendt til eksternt laboratorium for analyse i perioden april-juni 2018.

Erfaring fra tidligere stikkprøver viser at det ofte er i myk og skummet plast/gummi det finnes regulerte stoffer, spesielt i mykgjort PVC, og fokuset i denne kontrollen var derfor mykgjort plast, men også noe skinn og tekstil. Det ble analysert for en rekke stoffer som er regulert under det felles europeiske kjemikalierregelverket REACH¹, POPs reguleringen² og den norske produktforskriften.

Miljødirektoratet er med i et prosjekt i regi av det europeiske kjemikaliebyrået, ECHA, hvor virksomheters overholdelse av plikter i forhold til kandidatlisten i REACH blir undersøkt. Kandidatlisten er en liste over stoffer som gir grunn til stor bekymring (SVHC - "Substances of Very High Concern")³.

¹ REACH-forordningen ((EF) nr. 1907/2006) er implementert i Norge gjennom Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH-forskriften).

² Forordning (EF) nr. 850/2004 om persistente organiske miljøgifter (POPs-forordningen) er implementert i Norge gjennom Forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften)

³ Link til kandidatlisten: [kandidatlisten](#)

Stoffene på kandidatlisten som ble undersøkt i denne kontrollen er tillatt i sports- og fritidsprodukter, men det er knyttet en informasjonsplikt til bruk av stoffene. Alle som omsetter produkter plikter å formidle informasjon i leverandørkjeden dersom et produkt inneholder mer enn 0,1 % av et stoff på kandidatlisten, jmfør REACH-forordningen (1907/2006)⁴ artikkel 33. Informasjonen skal gis uoppfordret til virksomheter og på forespørsel til forbruker. Stoffene på kandidatlisten er kandidater for videre regulering, og arbeidet med å erstatte stoffene med mindre skadelige stoffer bør startes. I denne kontrollen ble det kontrollert om leverandørene til nettbutikkene kjenner til kandidatlisten og om de har overholdt plikten til å informere om innholdet av kandidatlistestoffet.

3. Materialer og metoder

Butikkene som ble valgt ut ble i hovedsak funnet etter søk på bransjekoder for internettsalg i Brønnøysundsregisteret. Søket ble snevret inn ved å velge over 4 ansatte, og nettsidene ble gjennomgått for å finne bedriftene med det mest aktuelle vareutvalget.

I kontrollen ble det fokusert på mykt og/eller skummet plastmateriale, gummi, syntetisk skinn og plastbelegninger. Det ble kjøpt inn varierte produkter som for eksempel badesandaler, yogamatter, regntøy, bager og treningsstrikker. Ulike deler av produktene ble sendt til analyse og analysert for ulike regulerte stoffer og stoffer på kandidatlisten. Stoffene det ble analysert for var blant annet kortkjedede klorparafiner (SCCP), polyaromatiske hydrokarboner (PAHer), PFOA, kadmium, bly, ftalater, N,N-dimethylacetamid (DMAC), N,N-dimetylformamide (DMFA) og C,C'-azodi(formamide) (ADCA).

4. Resultater og diskusjon

Totalt ble 47 produkter testet og totalt ble det utført 144 analyser. Resultater over grenseverdi for regulerte stoffer og over grenseverdi for informasjonsplikten i REACH-forordningen artikkel 33 er gitt i tabell 1 under.

Tabell 1 Analyseresultater. Produkter med innhold av **forbudte stoffer (i rødt)** og **stoff som finnes på kandidatlisten (orange)**.

Nr	Produkt navn	Forbindelse	Bilder	Kommentar
3-1 Skatehansker (stropp)	Long Island Freeride Slide Gloves	8,9 % DEHP		Kandidatlisten, ikke forbudt
4-1 Fiskebag (rød plast)	Spro Norway Exp Washable Pilker Bag Red	15 % DEHP		Kandidatlisten, ikke forbudt
4-3 Fiskebag (blått emblem)		40 % DEHP		Kandidatlisten, ikke forbudt

9-1 Elias fiskeveske (svart plast)	Elias fiskeveske	6 % DEHP		Kandidatlisten, ikke forbudt
9-2 Elias fiskeveske (emblem)	Elias fiskeveske	0,2 % DEHP		Kandidatlisten, ikke forbudt
13-1 bag (plast innvendig)	Brachial Army Bag "Vacation"	2 % DEHP 0,5 % SCCP 0,05 % Bly		Forbudt produkt
14-1 poncho (emballasje)	Regnponcho, blå	18 % DEHP 1,3 % SCCP		Forbudt produkt
14-3 poncho (blandeprøve)		9 % DEHP 0,17 % SCCP 0,2 % Bly		Forbudt
15-1 veske (svart skinn)	Reiseveske i skinn	1,8 % SCCP		Forbudt (POP-forordning)
16-1 magetrener (håndtak, svart skum)	Effektiv magetrener	3 % SCCP		Forbudt (POP-forordning)
16-2 magetrener (skum under fot)		1,2 % SCCP		Forbudt (POP-forordning)
22-1 bag (svart materiale, blandprøve)	Ruk Sport Vanntett pakksekk m/bæresystem	20 % DEHP		Kandidatlisten, ikke forbudt
26-1 veske (fake skinn)	Veske Pisa sort	11 % DEHP		Kandidatlisten, ikke forbudt
34-1 bag (blå plast)	Umbro Core bag 30L	5 % DEHP		Kandidatlisten, ikke forbudt
38-1 mobilveske (gjennomsiktig plast)	Vanntett mobilbag 15cm Orange	4 % DEHP		Kandidatlisten, ikke forbudt
39 bag (oransje plast)	Duffelbag 60L vanntett Orange	1 % DEHP		Kandidatlisten, ikke forbudt
45-1 matte (blandeprøve)	Simms Guide Change Mat Black	2 % DEHP		Kandidatlisten, ikke forbudt

47 Sea to summit Dry Sack (plaststropp)	Sea To Summit Dry Sack	0,2 % DEHP		Kandidatlisten, ikke forbudt
51-1 gulvteppe (blandeprøve)	Outwell Rockwell 3 flatvevd gulvteppe	3 % DEHP 0,17 % SCCP*		Kandidatlisten Kandidatlisten*

* På grunn av usikkerhet i resultatet anses ikke SCCP å være over tillatt grenseverdi, se under.

Forbudte produkter

Som tabell 1 viser, var fire av produktene forbudte. Alle de fire produktene var forbudte på grunn av innhold av SCCP. Grenseverdien for innhold av SCCP er 0,15 % i POPs². SCCP er også oppført på kandidatlisten i REACH¹. Materialet det ble funnet SCCP i var i 3 av 4 produkter PVC. I tillegg inneholdt to av produktene bly på og over tillatt grenseverdi. Grenseverdien for innhold av bly er 0,05 % i vedlegg 17, post 63 i REACH¹. Alle fire produkter inneholdt kandidatlistestoffer over 0,1 %. De forbudte produktene er fjernet fra markedet av nettbutikkene selv.

Produkter med kandidatlistestoffer

Alle 15 produkter som er vist i tabell 1 inneholdt over 0,1 % av stoffer på kandidatlisten. 13 av produktene inneholdt kandidatlistestoffet DEHP, og 5 av produktene inneholdt SCCP. Ingen av virksomhetene som hadde kjøpt produktene med kandidatlistestoffer hadde mottatt informasjon fra deres leverandører om innholdet av kandidatlistestoffer.

Miljødirektoratet

Telefon: 03400/73 58 05 00 | **Faks:** 73 58 05 01

E-post: post@miljodir.no

Nett: www.miljødirektoratet.no

Post: Postboks 5672 Torgarden, 7485 Trondheim

Besøksadresse Trondheim: Brattørkaia 15, 7010 Trondheim

Besøksadresse Oslo: Grensesvingen 7, 0661 Oslo

Miljødirektoratet jobber for et rent og rikt miljø. Våre hovedoppgaver er å redusere klimagassutslipp, forvalte norsk natur og hindre forurensning.

Vi er et statlig forvaltningsorgan underlagt Klima- og miljødepartementet og har mer enn 700 ansatte ved våre to kontorer i Trondheim og Oslo, og ved Statens naturoppsyn (SNO) sine mer enn 60 lokalkontor.

Vi gjennomfører og gir råd om utvikling av klima- og miljøpolitikken. Vi er faglig uavhengig. Det innebærer at vi opptre selvstendig i enkeltsaker vi avgjør, når vi formidler kunnskap eller gir råd. Samtidig er vi underlagt politisk styring. Våre viktigste funksjoner er at vi skaffer og formidler miljøinformasjon, utøver og iverksetter forvaltningsmyndighet, styrer og veileder regionalt og kommunalt nivå, gir faglige råd og deltar i internasjonalt miljøarbeid.